

Negyven éves az MKE Fejér Megyei Szervezete

Évfordulós rendezvény és kiadvány

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Fejér Megyei Szervezete megalakulásának negyvenedik évfordulóját ünnepeltük 2010. november 8-án Székesfehérvárott, a megyei könyvtár olvasótermében. Az évfordulók mindig alkalmasak számvetésre, értékelésre. Ilyenkor szoktak konferenciákat tartani, ünnepélyes méltatásokat felolvasni, ígéretek tenni, elismerni a könyvtáros szakmát, a könyvtárosok munkáját, és végül a pezsgős koccintás után azt mondani: „Na, végre ez is megvolt.”

Természetesen mi is konferenciát szerveztünk, megnyitóra kértük fel a fenntartó képviselőjét, előadásra az MKE elnökét, korábbi és jelenlegi vezetőségi tagokat. Megpróbáltunk mindenkit meghívni, aki az elmúlt negyven évben az egyesületben dolgozott, tag volt.

Talán eddig protokollfűzőnek hat az esemény, de már a szervezésnél arra törekedtünk, hogy az előadók hitelesek legyenek, szubjektíven, mégis tárgyilagosan emlékezzenek a múltra, mutassák be a jelent, és tervezzenek a jövőre nézve is.

Nyolc év – két ciklus. Stabilitás és dinamizmus az MKE életében címmel tartott előadást Bakos Klára, az MKE elnöke, aki a tőle megszokott dinamizmussal beszélt az egyesület helyéről és szerepéről az elmúlt évek közéletében, könyvtárpolitikájában. Kiemelte a stabilitás fontosságát, ugyanakkor hangsúlyozta a könyvtárak megváltozott szerepét is. Azt hiszem, hogy sokan tőle és most tudták meg, mi mindennel foglalkozik az országos egyesület, milyen fórumokon képviseli a szakma érdekeit.

A Fejér Megyei Szervezetről kik beszélhettek volna hitelesebben, mint Murányi Lajos és Ugrits Margit? Mindketten szinte a megalakulásától kezdve dolgoztak a szervezetben. Murányi Lajos egész fiatalon titkára és elnöke is volt. A hajdani események, történetek felidézésével, dokumentumok bemutatásával szellemesen és humorosan emlékezett az egyesületben töltött évekre, és a jelentős egyéniségekre, Tóth Györgyre, aki egyik alapítója és több cikluson át vezetője volt a szervezetnek. Előadásának címe: *Az MKE Fejér Megyei Szervezete az 1970-es években* volt.

Mit jelentett a községi könyvtáraknak az egyesület? – tette fel a kérdést Ugrits Margit, a csákvári könyvtár nyugalmazott vezetője, több ciklusban a megyei szervezet vezetőségi tagja. Elmondása szerint a megye könyvtárainak összefogását az egyesület segítette, rendezvényei és tanulmányútjai szakmai és emberi kapcsolatok szempontjából is sokat adtak a könyvtárosoknak.

Rendhagyó cím és rendhagyó előadás következett: *Van, aki szereti, van, aki nem. Vélemények a könyvtáros egyesületről* címmel tartott előadást a megyei szervezet elnöke, Beniczky Péterné. A provokáló cím nem volt véletlen, hiszen mindnyájan tudjuk, hogy vannak elkötelezett egyesületi tagok, és vannak olyan kollégák, akik távol tartják magukat a szervezettől. Ennek a távolságtartásnak az okait próbáltam megfejteni. Az egyesülettől távol maradók esetében ez inkább feltételezésre épült, az egyesületi tagság jellemzőit már könnyebb volt megfogalmazni.

Miért lesz tagja valaki a Fejér Megyei Szervezetnek?

- Azért, mert elszánt,
- vállalja azt, amit mások nem,
- jól érzi magát ebben a szervezetben,
- fontos számára a szakmai képzés, együtt gondolkodás, a szakma képviselése,
- jól bírja a vándorgyűlések forró levegőjét,
- van 4000 vagy 1000 forintja tagdíjra,
- ráadásul szívesen dolgozik társadalmi munkában.

A negyvenedik évforduló alkalmat adott arra, hogy megnézzem, hány egyesületi tag van az egyes könyvtárakban. Az eredmény nem volt igazán meglepő, legfeljebb az, hogy a városi könyvtárak egy részében – főleg az újonnan várossá avatott településeken – nincs egy se. Igen alacsony a községi könyvtárosok száma is, pedig nekik igazán szükségük lenne a szakmai szervezetre. (A kérdés „csak” az, hogy mit csináljon az egyszemélyes könyvtár dolgozója, akinek még az útiköltségét se tudják kifizetni.) Ez persze nem menti fel az egyesületet attól, hogy foglalkozzon ezekkel a problémákkal is.

A Fejér Megyei Szervezet 2007–2010. év közötti munkájáról a minőségbiztosítás jegyében készült helyzetkép. Ebből két jellemzőt emeltem ki:

Erősségek:

- a taglétszám növekedése biztató – minden korábban említett probléma mellett – emelkedik,
- az új belépők között valamelyest magasabb a fiatalok aránya,
- nőtt a vándorgyűlésen résztvevők száma (ez azért szembetűnő, mert a fenntartók a korábbi évekhez képest minimális mértékben vagy egyáltalán nem tudnak hozzájárulni a költségekhez),
- elkészült az egyesület honlapja (www.vmmk.hu/mke),
- új kezdeményezések indultak azzal a céllal, hogy jobban megismerjük egymás munkáját (Ötlebörze, Könyvtárról könyvtárra programok),
- sikeres külföldi és belföldi tanulmányutak,
- nyertes pályázatok.

Veszélyek:

- a fenntartók egyre kevésbé tudják támogatni a szakmai tanulmányutakat, programokat,
- a csökkenő könyvtárosi létszám, vagyis időzavar miatt sokan nem is tudnak részt venni az egyesület programjain,
- egyre kevesebben vállalnak társadalmi munkát,
- országosan még mindig igen alacsony a könyvtári munka elismertsége, presztízse,

- ha maguk a könyvtárosok se érzik az összefogás, az együttműködés szükségességét, akkor mit várhatunk a közvéleménytől?!

Az elmúlt negyven év mégis sikertörténetnek nevezhető, hiszen ennyi idő alatt, ilyen társadalmi és történelmi változások sodrában, számos civil kezdeményezés megszünt.

A rendezvény egyik legjelentősebb eseménye a jubileumra készült könyv bemutatója volt.

Könyv az MKE Fejér Megyei Szervezetének negyven évéről

A 2010-es év egyesületi szempontból ünnepi évnek számított. Ekkor ünnepelte fennállásának 75. évfordulóját a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, több területi szervezet pedig 40 éves jubileumát. Fejér megyében is úgy terveztük, hogy megünnepeljük ezt az évfordulót, s hogy maradandó emlék legyen a jubileumi ünnepség, elhatároztuk egy kiadvány megjelentetését.

Előzményként megemlíthető, hogy egy pályázat eredményeként már 2008-ban létrehoztuk a szervezet honlapját (www.vmmk.hu/mke), ahol részletesen bemutatuk történetünket, továbbá más szempontok alapján, a most készülő 75 éves jubileumi kötethez is összeállítottuk a megyei szervezetről kért anyagot. Így elsők lehettünk abban, hogy a 2010. november 8-i jubileumi ünnepségen bemutathattuk és kézbe adhattuk a Fejér megyei szervezetről szóló kötetet. A könyv megjelenését a Lánosz Kornél–Szekfü Gyula Ösztöndíj Alapítvány, ahol sikeresen pályázott a szervezetünk, valamint a székesfehérvári Vállalkozói Központ Közalapítvány tette lehetővé.

Könnyen áttekinthető, szívesen kézbe vehető kiadványra gondoltunk, azzal a szándékkal, amit elnökünk, Beniczky Péterné a bevezetőben megfogalmazott: „*Múltunkat meg kell őrizni ahhoz, hogy a fiatal kollégák megismerhessék, az idősebbek pedig nosztalgiával vegyes büszkeséggel emlékezzenek az egyesületben töltött évekre.*” Ezért a jubileumi kiadványunk írásban és képben mutatja be a Fejér megyei szervezet életét. Elsőként magát a szervezet történetét, 1970. december 9-i megalakulásától a 2010-es év végéig, de előzményként megemlítjük az 1966. évi kezdeti lépéseket is, amikor a szervezés megindult. Aztán kronologikusan – éves kiemelésekkel – következnek rövid megfogalmazásban az események. (Ezt részben a szűkre szabott terjedelem indokolta, részben pedig az a tény, hogy a *Fejér Megyei Könyvtárosban* – amire a bibliográfiában is hivatkozunk – jó néhány eseményről részletesen is olvashatunk.) Igyekeztünk más-más megközelítésben is bemutatni a szervezetet: kronologikus rendben a tisztségviselőket, felsorolva valamennyi vezetőségi tag nevét, sőt 1991-től az ellenőrző bizottság tagjait is. Betűrendbe szedve, pontos dátumokkal ellátva – fényképekkel illusztrálva – bemutatuk, kik voltak elnökök és titkárok a negyven év alatt. Mivel a „félidőben” a *Fejér Megyei Könyvtárosban* közöltük az 1990-es tagnévsort a lakóhely megjelölésével,

azt most ebben a kiadványban megismételtük, kiegészítve a 2010-es névsorral. Döbbenet tapasztaltuk, hogy nemcsak a rendszerváltozás utáni létszámcsökkenések miatt van kevesebb tagunk, hanem a húsz évvel ezelőttiekből tízen örökre elmentek. Az ő nevüket is közöltük születési és halálozási évszámukkal együtt. Ezt rövid bibliográfia követi, s a kötet végén rövidítések jegyzéke található.

Az összesen 56 oldalas könyv terjedelmének mintegy fele fénykép a szervezet életéből, hazai és külföldi tanulmányutakról, a megyében működő könyvtárak életének eseményeiről. Arra törekedtünk, hogy úgy válogassuk össze a képeket, hogy minél több tagtársunk, kollégánk szerepeljen rajta. Azt is szem előtt tartottuk, hogy a kezdetekről, az alapítókról is legyenek fotók. Azt tapasztaltuk a könyv megjelenése óta, hogy elsőként a képeket nézegetik az érdeklődők; az időutazást pedig az is mutatja, hogy előbb csak fekete-fehér képek szerepelnek, majd a színes, mozgalmassabb fotók. A 300 példányban megjelent könyvből minden megyei szervezeti tag kapott, s a kötelees példányon túl jutott példány könyvtáraknak, sőt maradt még az új belépőknek is.

(Magyar Könyvtárosok Egyesülete Fejér Megyei Szervezet, 1970–2010. Összeáll. Hegedűs Éva. Székesfehérvár: MKE Fejér Megyei Szervezet, 2010. 56 p.)

Beniczky Péterné

BOBCATSSS-szimpózium Szombathelyen

A BOBCATSSS-konferencia a könyvtáros és információs szakemberek olyan, évente megrendezett nemzetközi találkozója, amely a könyvtár- és információtudomány területén felmerülő aktuális kérdésekkel foglalkozik. Az EUCLID (European Association for Library and Information Education and Research) támogatásával létrejött esemény sajátossága, hogy mind a megvalósításában, mind a szervezésében kiemelkedő szerep jut a könyvtár szakos hallgatóknak. A hallgatók amellett, hogy koordinálják az előadások, kerekasztal-beszélgetések, workshopok menetét, mint előadók is részt vesznek rajtuk. Természetesen a nemzetközi jelleg miatt az előadások, a különböző bemutatók, hozzászólások nyelve az angol. Ez azonban csak a konferencia hivatalos nyelve, mivel a világ minden részéről érkeznek a résztvevők, a kultúrák, nyelvek sokféleségének találkozására is lehetőség nyílik, és nem kizárólag angolul lehet kommunikálni a különböző nemzetek diákjaival. Kiváló lehetőség ez akár a nyelvtanulásra, akár a nemzetközi kapcsolatok kiépítésére is a szakmai eszmecsere hozadékán felül.

A konferenciasorozat megrendezésének kezdetei 1993-ig nyúlnak vissza, amikor is a kezdeményező egyetemi városok – angol nyelvű – kezdőbetűiből (Budapest, Oslo, Barcelona, Copenhagen, Amszterdam, Tampere, Stuttgart, Szombathely, Sheffield) megszületett a BOBCATSSS név. Ezt követően minden évben Európa más-más országának egy-egy egyetemvárosa adott otthont a rendezvénysorozat ak-